

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Priecelovej a členiek JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Zdenky Kohútovej v právnej veci žalobcu: **N., s.r.o. M., X. Nováky**, IČO: X., zastúpený Advokátskou kanceláriou M., s.r.o., M., 811 08 Bratislava, IČO: X., proti žalovanému : **S., a.s. Prešov**, K., X. Prešov, IČO: X., zastúpený JUDr. P. F., Advokátska kancelária, J., 080 01 Prešov, IČO: X., o zaplatenie 29 965 346,10 Sk s prísl. Na odvolanie žalobcu proti Rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Cb 82/2002 - 175 zo dňa 07. augusta 2007, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Cb 82/2002 - 175 zo dňa 07. augusta 2007 **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalobu v celom rozsahu zamietol. V odôvodnení sa konštatuje, že pôvodný žalobca C., a.s. Košice sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému zaplatenia 29 965 346,10 Sk s prísl.

titulom istiny, zmluvnej pokuty vo výške 15 096 068,80 Sk. V priebehu konania žalobca predmetnú pohľadávku postúpil na spoločnosť T., s.r.o. so sídlom G. a to zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 10.8.1995. Vzhľadom na to, že zo strany žalobcu nedošlo k späťvzatiu žaloby a trval na pôvodnom podaní súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. s poukazom na prebiehajúce súdne konanie sp. zn. 6 Cb 374/00. Prvostupňový súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi pôvodným žalobcom – C., a.s. Košice, ako predávajúcim a žalovaným, ako kupujúcim, bola uzavretá zmluva o predaji časti majetku kde kúpna cena činila 35,6 mil. Sk. Keďže zo strany žalovaného neboli splnené dohodnuté zmluvné podmienky, zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 10.8.1995 pôvodný žalobca postúpil nezaplatenú pohľadávku na postupníka – T., s.r.o. Dĺžná čiastka zo zmluvy bola postúpená k 31.7.1995 a to vo výške 29 790 346,10 Sk, zmluvná pokuta 0,5% za každý deň omeškania k 27.6.1995 vo výške 15 096 068,80 Sk a úrok z omeškania vo výške 19%. Prvostupňový súd vo veci konal a rozhodol pod sp. zn. 6 Cb 374/00 dňa 01.3.2002. V tomto konaní sa vysporiadal aj s otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a bol vyslovený právny záver, že zmluva je platná a žalobe vyhovel v celom rozsahu. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, rozsudok potvrdil ako vecne správny a rozsudok sa stal právoplatný dňa 21.5.2004. C., a.s. Košice, ktoré zmenili obchodné meno na E., a.s. Košice, postúpili zmluvou zo dňa 20.12.2005 na postupníka N., s.r.o. Nováky pohľadávku, o ktorej už bolo rozhodnuté právoplatným rozsudkom. Preto aktívne legitimovaným po postúpení pohľadávky je postupník a nie postupca, čiže T., s.r.o. G., ktorá sa stala vlastníkom postúpenej pohľadávky. Len táto spoločnosť mohla následne postúpiť pohľadávku na iný subjekt. Samotné oznámenie postúpenej pohľadávky nezakladá vecnú legitimáciu pre postupníka. Medzi postupcom a postupníkom sa musí uzavrieť písomná zmluva v zmysle § 254 OZ. Z uvedeného dôvodu bol uplatnený nárok žalobcu zamietnutý ako nedôvodný.

Proti rozsudku podal žalobca odvolanie. Je toho názoru, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnemu skutkovému zisteniu a nesprávne právne posúdil vec. Má za to, že zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 10.8.2005 uzavretá medzi C., a.s. Košice a spol. T., s.r.o. G. je absolútne neplatným úkonom. Právoplatný rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa

01.3.2002 sp. Zn. 6 Cb 374/00 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.3. 2004 sp. zn. 5Obo 203/02 nepredstavujú prekážku právoplatne rozhodnutej veci v predmetnom konaní a súd preto nemôže vychádzať z týchto rozhodnutí. Súd prvého stupňa vychádzal z rozhodnutia, ktorý nie je pre účastníkov predmetného sporu právne záväzný (§159 ods. 2 O.s.p.). Žalobca nebol účastníkom uvedených konaní a nejedná sa o prekážku *res iudicatae* (§159 ods. 3 O.s.p.). Zmluva zo dňa 10.8.1995 v bode 5 neobsahuje žiadnu dohodu ohľadom výšky odplaty za postúpenú pohľadávku, a preto v zmysle § 37 ods. 1 OZ sa jedná o neplatný právny úkon. Preto práva z tejto zmluvy neprešli na spoločnosť T., s.r.o. G.. Na podporu svojho názoru poukazuje na rozhodnutia Vrchného súdu v Prahe a na rozsudky Najvyššieho súdu Čestej republiky, ktoré boli predložené súdu prvého stupňa na pojednávaní dňa 06.2.2007. Jedine platná zmluva o postúpení pohľadávky má za následok zmenu v osobe veriteľa, ktorou nový veriteľ (postupník) nadobudne nielen postúpenú pohľadávku, ale s ňou aj aktívnu legitimáciu na jej uplatnenie. V prípade, že odvolací súd dospeje k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 10.8.1995 je platný právny úkon, tak žalobca poukazuje na tú skutočnosť, že predmetom postúpenia podľa bodu 3 zmluvy zo dňa 10.8.1995 nie je zmluvná pokuta, ktorá vznikla po dni 27.6.1995. Preto žalobcovi vzniklo právo na zmluvnú pokutu za obdobie od 28.6.1995 do 29.8.1995 vo výške 9 370 584 Sk podľa priloženej špecifikácie (č. listu 185). Má však za to, že zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 10.8.1995 je neplatná a preto navrhuje napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť a zaviazať žalovaného na zaplatenie istiny 25 000 Sk; zmluvnej pokuty vo výške 24 650 940 Sk, úrok vo výške 2 432 034 Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p., § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Pôvodný žalobca – C., a.s. Košice žalobou zo dňa 4.7.1995 sa domáhal voči žalovanému – S., a.s. Prešov zaplatenia kúpnej ceny v sume 29 965 346 Sk; zmluvnej pokuty vo výške 15 096 068,80 Sk z titulu porušenia záväzku z kúpnej zmluvy uzavretej dňa 16.8.1994 predmetom ktorej bol predaj časti majetku – nehnuteľné veci (pozemok a stavba) podľa špecifikácie bodu II čl. 2.2 zmluvy. V priebehu prvostupňového konania dňa 24. januára 1996 obchodná spoločnosť T., s.r.o. G. oznámila súdu, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 10.8.1995 žalobca – C., a.s. Košice teraz

E., a.s. Košice postúpil na neho vymáhanú pohľadávku a to istinu vo výške 29 790 346,10 Sk k 31.7.1995; zmluvná pokuta 0,5% za každý deň omeškania k 27.6.1995 vo výške 15 096 068,80 Sk a úrok z omeškania vo výške 19%. S postúpenou pohľadávkou prešlo aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené (bod 3 zmluvy) a navrhla predmetné konanie zastaviť (č. listu 16) resp. prerušiť do skončenia konania vedeného pod sp. zn. 6Cb 374/00 na Krajskom súde v Prešove. Prvostupňový súd konanie prerušil uznesením č.k. 6 Cb 82/02-47 zo dňa 16.4. 2002 z dôvodu, že prebieha súdne konanie medzi obchodnou spoločnosťou T., s.r.o. G., ako žalobcom – veriteľom a žalovaným S., a.s. Prešov, ako dlžníkom. Z obsahu spisu a doložených dôkazov je zrejmé, že predmetom tohto konania bol nárok vyplývajúci zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 10.8.1995. Vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom č. k. 6 Cb 374/00-536 zo dňa 01.3.2002, kde Krajský súd v Prešove sa zaoberal predbežnou otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a vyslovil právny záver, že sa jedná o platný právny úkon v zmysle § 524 ods. 1 OZ a na strane žalobcu T., s.r.o. je daná aktívna vecná legitímácia na vymáhanie pohľadávky a dlžník – S., a.s. Prešov bol zaviazaný k splneniu dlhu z kúpnopredajnej zmluvy uzavretej dňa 16.8.1994. Toto rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo potvrdené odvolacím súdom sp. zn. 5 Obo 203/02 zo dňa 16.3.2004 a nadobudlo právoplatnosť dňa 21.5.2004. Z uvedeného vyplýva, že došlo k zmene v osobe veriteľa, pôvodný veriteľ C., a.s. Košice, ako postupca stratil postúpenú pohľadávku zo všetkými právami s ňou spojenými a spol. T., s.r.o. G. sa stala novým veriteľom namiesto postupcu. Aktívne vecne legitimovaný podľa hmotného práva, na vymáhanie pohľadávky, sa stal postupník – T., s.r.o. G., ktorý si svoje právo uplatnil v súdnom konaní a je nesporné, že toto konanie je už právoplatne skončené (viď sp. zn. 6 Cb 374/00).

Podmienkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky je spôsobilý predmet postúpenia, t.j. postupiteľná pohľadávka. V spornom prípade pôvodný žalobca – C., a.s. Košice nemohol úspešne zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 20.12.2005 postúpiť na postupníka N., s.r.o. Nováky peňažnú pohľadávku vyplývajúcu z kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 16.8.1994, pretože nebol už jej vlastníkom a veriteľom voči dlžníkovi – S., a.s. Prešov, taktiež ani peňažnú pohľadávku zo zmluvy zo dňa 10.8.1995 uzavretej medzi C., a.s. Košice a spoločnosťou T., s.r.o. G. ako postupníkom, ktorá nebola jeho dlžníkom, ale sa stala

novým veriteľom vo vzťahu k žalovanému, čo je nesporné aj z právoplatného rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 6 Cb 374/00 zo dňa 01.3.2002.

Námietka žalobcu, že v prípade, že zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 10.8.1995 je platná, tak mu vzniklo právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 9 370 584 Sk za obdobie od 28.6.1995 do 29.8.1995 keďže predmetom postúpenia už nebola zmluvná pokuta, ktorá vznikla po dni 27.6.1995 nie je dôvodná. Pôvodný žalobca v petite žaloby (č. listu 3) sa domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty, ktorú vyčíslil ku dňu 23.6.1995. Keďže v priebehu súdneho konania túto uplatnenú pohľadávku postúpil na postupníka – T., s.r.o. G. stratil aktívnu vecnú legitimáciu a Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 6 Cb 82/2002-79 zo dňa 14.11. 2006 pripustil, aby z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpil terajší žalobca N., s.r.o. Nováky

Podľa § 95 ods. 1 O.s.p. žalobca môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene. Uvedené ustanovenie je vyjadrením dispozičného oprávnenia žalobcu spočívajúceho v zmene návrhu na začatie konania, ktorá môže spočívať v rozšírení pôvodného návrhu (žaloby). Takýto úkon vo veci samej tak môže na súd podať jedine žalobca, ktorý je účastníkom konania a má právo na dispozíciu so žalobným návrhom. Žalobca nepožiadaval o rozšírenie žaloby o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 9 370 584 Sk za obdobie 28.6.1995 až 29.8.1995 po postúpení pohľadávky zmysle cit. ustanovenia, a preto súd nebol oprávnený o tomto nároku rozhodnúť, resp. zaoberať sa jeho dôvodnosťou. Konanie začalo na návrh žalobcu v zmysle ustanovenia § 79 ods. 1 O.s.p., ktorým je súd viazaný. V zmysle § 153 ods. 2 O.s.p. súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a keďže úspešnému žalovanému trovy nevznikli, neboli mu priznané. Žalovaný si nevyčíslil trovy konania podľa § 151 ods.1 O.s.p.

Odvolací súd návrhu žalobcu na pripustenie dovolania podľa § 238 ods. 3 O.s.p. nevyhovel. Nepripustil dovolanie pretože nejde o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Jeho otázky ohľadne založenia aktívnej vecnej legitímácie postupníka sú všeobecného charakteru bez právnej relevancie vo vzťahu k predmetu sporu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 18. júna 2008

JUDr. Alena Priecelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: